



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romæ, 1619**

Vtrum liceat eis mendicare? 5

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38803**

898

*Utrum religiosi liceat mendicare?*

3. cont. c.

135. co. 3.

4. et 5. et

quo. 7. a.

18. ad 7.

et opa 17

c. 14. 15.

¶ 16. o-

pa 19. c. 7

7c. 28. an

se med.

10. 3.

\* gl. ord.

ibi ex Au

gust. de o-

perib. mo

nac.

† ibidem

i. 11. tit.

25.

l. 2. c. 15.

\* Ambr.

l. 1. c. 30.

nō procul

a p. 6. 1.

**A**D quintum sic proceditur. Videtur, quod religio-  
sis non liceat mendicare. Dicit enim August. in  
lib. de Operibus monac. \* Tam multos hypocritas sub  
habitu monachorum vsquequaque dispersit callidissi-  
mus hostis circumueantes provincias: & postea subdit,  
Omnes petunt, omnes exigunt, aut sumptus lucrose  
egettatis, aut simulate precium sanctitatis. Ergo vi-  
detur, quod vita religiosorum mendicantium sit re-  
probanda.

¶ 2 Præterea, Primæ ad Thessal. 4. dicitur, Opera-  
mini manibus vestris, sicut præcepimus vobis, & ut ho-  
neste ambuletis ad eos qui foris sunt, & nullius aliquid  
desideretis: vbi dicitur † gloss. Ideo opus agendum est,  
& non otandum, quia & honestum est, & quasi lux  
ad infideles. Et non desiderabit rem alterius, ne dum  
rogetis vel tollatis aliquid. Et 2. ad Thessal. 3. super il-  
lud, Si quis non vult operari, &c. dicitur † gloss. Vult  
seruos Dei corporaliter operari, ut habeant unde  
viuant, ut non compellantur egestate necessaria pe-  
rere. Sed hoc est mendicare. Ergo videtur, quod illi-  
citur sit prætermisso opere manuali mendicare.

¶ 3 Præterea, Illud quod est in lege prohibitum  
& iustitiæ contrarium, non competit religiosis. Sed  
mendicare est prohibitum in lege diuina. Dicitur enim  
Deuter. 15. Omnino indigens & mendicus non erit in-  
ter vos. Et in Psalm. 36. Non vidi iustum derelictum,  
nec semen eius querens panem. Secundum etiam tu-  
ra ciuilia punitur validus mendicans \*, vt habetur Co-  
dice de Validis mendicantibus. Ergo non competit  
religiosis mendicare.

¶ 4 Præterea, Verecundia est de turpi actu, vt †  
Damasc. dicit. Sed \* Ambr. dicit in lib. de Officijs, quod  
verecundia petendi ingenuos prodit natales. Ergo  
mendicare est turpe. Non ergo religiosis competit.

¶ 5 Præterea, Maxime de elemosynis viuere com-  
petit prædicantibus Euangelium, secundum Domini  
statu.

statutum \*, vt supra dictum est. Eis tamen non competit mendicare: quia super illud 2. ad Timoch. 2. Laborantem agricolam, &c. dicit † gloss. Vult Apostolus quod Euangelista intelligat quod necessaria sumere ab eis in quibus laborat, non est mendicitas, sed potestas. Ergo videtur, quod religiosis non competat mendicare.

SED contra, Religiosis competit vivere ad imitationem Christi. Sed Christus mendicauit, secundum illud Psal. 39. Ego autem mendicus sum & pauper. vbi dicit † gloss. Hoc dixit Christus de se ex forma serui. Et infra, Mendicus est qui ab alio petit; & pauper qui sibi non sufficit. Et in alio Psal. 69. Ego egenus & pauper sum: vbi dicit \* gloss. Egenus, id est petens; & pauper, id est, sufficiens mihi, quia mundanas copias non habeo. Et Hier. dicit in quadam epistola, Caue ne Domino tuo mendicante (scilicet Christo) alienas diuitias cogeris. Ergo conueniens est religiosis medicare.

RESPONDEO dicendum, quod circa mendicationem duo possunt considerari. Vnum quidem, ex parte actus ipsius mendicationis, quæ habet sibi quandam abiectionem coniunctam. Illi enim videntur abiectionissimi inter homines esse, qui non solum sunt pauperes, sed in tantum sunt egentes, quod necesse habeat ab alijs victum accipere. Et secundum hoc causa humilitatis aliqui laudabiliter mendicant, sicut & alia assument, quæ ad abiectionem quandam pertinent, quasi efficacissimam medicinam contra superbiam, quam vel in seipsis, vel etiam in alijs per exemplum, extinguere volunt. Sicut enim infirmitas, quæ est ex super excessu caloris, efficacissime sanatur per ea quæ in frigiditate excedunt, ita etiam pronitas ad superbiam efficacissime curatur per ea, quæ multum abiectionem videntur. Et ideo dicitur in \* Decret. de penitent. dist. 2. Exercitia humilitatis sunt, si quis se vilioribus officijs subdat, & ministerijs indignioribus tradat: ita namque arrogantia & humanæ gloriæ vitium curari poterit. Vnde † Hieron. in epist. ad Oceanum, commondenat

\* ar. prec.

† gl. ord. super illud De fructibus percipere

† est gloss. ordin. ex Cassiodo. hoc loco. gl. insert. ex Cassio. ibid.

c. Si quis semel. inter me. et fin. illius incipit. Plures anni sunt, s. r.

dat Fabiolam de hoc quod optabat, ut suis diuitiis pariter effusis, pro Christo stipem acciperet. Quod etiam beatus Alexius perfecit, qui omnibus suis propter Christum dimissis, gaudebat se etiam à seruis suis elemosynas accepisse. Et de beato Arsenio legitur in Vitis Patrum, quòd gratias egit de hoc quòd necessitate cogente oportuit eum elemosynam petere. Vnde & in penitentiam pro grauib; culpis iniungitur aliquibus, ut peregrinentur mendicantes. Sed quia humilitas, sicut & cetera virtutes, absque discretione esse non debet: ideo oportet discretè mendicitatem ad humiliationem assumere, ut ex hoc homo notam cupiditatis non incurrat, vel cuiuscumque alterius indecentis. Alio modo potest considerari mendicitas ex parte eius, quod quis mendicanti acquirit: & sic ad mendicandum potest homo et duobus induci. Vno modo, ex cupiditate habendi diuitias, vel victum otiose, & talis mendicitas est illicita. Alio modo, ex necessitate, vel vilitate. Ex necessitate quidem, sicut cum aliquis non potest aliunde habere, vnde viuat, nisi mendicet. Ex vilitate autem, sicut cum aliquis intendit ad aliquid utile perficiendum, quod sine elemosynis fidelium facere non potest: sicut petuntur elemosynae pro constructione pontis vel Ecclesiae, vel quibuscumque alijs operibus, quae vergunt in vilitatem communem: sicut scholares, ut possint vacare studio sapientiae. hoc modo mendicitas est licita, sicut secularibus, & religiosis.

Ad primum ergo dicendum, quòd August. ibi loquitur expressè de his qui ex cupiditate mendicant.

*licitata in  
arg. 2.*

Ad secundum dicendum, quòd prima glossa loquitur de petitione quae fit ex cupiditate, ut patet ex verbis Apostoli: alia autem glossa loquitur de illis, qui absque omni vilitate quam faciunt, necessarium petunt, ut otiosi viuant. Non autem otiose viuunt, qui qualitercumque vilitate viuunt.

Ad tertium dicendum, quòd ex illo praecepto legis

gis diuinæ non prohibetur alicui mendicare. Sed prohibetur diuitibus, ne tam tenaces sint, vt propter hoc aliqui egestate mendicare cogantur. Lex autem ciuilibis imponit pœnam validis mendicantibus, qui non propter vilitatem vel necessitatem mendicant.

Ad quartum dicendum, quod duplex est turpitudō: vna inhonestatis, alia exterioris defectus: sicut turpe est homini esse infirmum vel pauperem. Et talis turpitudō mendicitatis non pertinet ad culpam: sed ad humilitatem pertinere potest, vt dictum est.

*in co. ar.*

Ad quintum dicendum, quod prædicantibus ex debito debetur victus ab his quibus prædicant. Si tamen non quasi sibi debitum, sed quasi gratis dandum mendicando petere velint, ad maiorem humilitatem pertinet.

ARTIC. VI.

*Vtrum liceat religiosis vilioribus vestibus uti, quam ceteri vtuntur?*

899

*Opu. 19. c. 8.*

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod non liceat religiosis, vilioribus vestibus uti, quam ceteris: quia secundum Apostolum 1. ad Thesal. ult. Ab omni specie mala abstinere debemus. Sed vilitas vestium habet speciem mali. Dicit enim Dominus Matth. 7. Attendite à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium. Et super illud Apoc. 6. Ecce equus pallidus, &c. dicitur in glossa. Videns diabolus nec per apertas hæreses se posse proficere, præmittit falsos fratres, qui sub habitu religionis obtinent naturam & rufi equi, & nigri, peruertendo fidem. Ergo videtur, quod religiosi non debeant vilibus vestibus uti.

*gl. or. ib.*

¶ 2. Præterea, sicut Hieronymus dicit ad Nepotianum, Vestes pullas (id est nigras) æquè deuita vt candidas. Ornatus vt sordes pari modo fugiendi sunt: quia alterum delicias, alterum gloriam redolet. Ergo videtur, quod cum inanis gloria sic grauius peccatum quam delicia: um vltus, quod religiosi qui debent ad perfectionem tendere, magis debent vitare vestes viles, quam pretiosas.

*Post me.*

*epi. in: sp.*

*Petis à*

*me Nepo*

*tianc. s. 1*

¶ 3. Præ-